A°. 1832. N°. 11

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 20 September.

FRANKFORT, den 16den September.

Uit Zwitserland wordt den 7den dezer geschreven, dat men in het kanton Bazel weder onlusten te gemoet ziet, en deswege 1000 man Aargausche troepen met 4 stukken geschut naar de Bazelsche grenzen zouden oprukken. Deze manschap is zeer verbitterd over de partijen in het kanton Bazel, gelijk ook degenen, die uit het kanton Solothurn worden afgezonden.

— In de tweede kamer der staten van Hanover is lang en bij herhaling beraadslaagd over eene verklaring, door de beide kamers gemeenschappelijk met de regering ten aanzien der besluiten van de Duitsche bondsvergadering uit te geven, waardoor de onafhankelijkheid van het koningrijk Hanover en de onschendbaarheid van deszelfs constitutie zou worden gewaarborgd. De mededeeling aan de regering, te dien einde in de tweede kamer aangenomen, is in de eerste kamer met dan met eene wijziging goedgekeurd. De 2de kamer echter heeft bij haar eenmaal genomen besluit volhard. Er zijn daarna van den kant dezer kamer vertrouwelijke voorstellen gedaan, om, door middel van conferentien de verschillende gevoelens te vereenigen; doch ook deze voorstellen zijn mislukt. Daarop is nu eindelijk in de 2de kamer besloten, om de mededeeling van het ministerie, betrekkelijk de besluiten der bondsvergadering, eenvoudig zonder antwoord bij de archieven neder te leggen.

— De beide kamers van Hanover houden zich bij voortduring onledig met de beraadslaging over het ontwerp der staatsregeling, hetwelk door de regering is ingezonden.

— Volgens zekere tijdingen, zijn te Limburg en te Usingen reizende handelsbedienden in hechtenis genomen, die oproerige bladen verspreid hebben. Nu de vrijheid der drukpers voor de dagbladen in Beijeren, Baden en Hessen afgeschaft is, neemt men in onderscheidene streken tot vlugschriften en petitien de toevlugt, om zijne gevoelens uit te storten.

— Volgens berigten van de Jonische eilanden, welke de Italiaansche bladen mededeelen, zijn alle Engelsche en Jonische oorlogschepen naar Griekenland afgezeild, daar de verschillende Grieksche factien met elkanderen handgemeen zijn en zeeroovers de zee bij voortduring onveilig maken.

Van den 17den September.

Den 9den dezer is de fabrikant *J. P. Becker* te Frankenthal in hechtenis genomen, uit hoofde van de redevoeringen, door hem op het feest te Hambach gehouden. Bij deze gelegenheid heeft een oploop plaats gehad, die echter zonder gevolgen is gebleven doordien de heer *Becker* gewillig met de gendarmen is medegegaan.

— Men schrijft uit Weenen, dat *Reindl's* straf, wegens den moorddadigen aanslag op den Kroonprins van Oostenrijk, zal bestaan in 20jarige gevangenis bij den vestingbouw. Zijn vonnis is aldus verzacht geworden.

— Een der dagbladen meldt, dat men in de gansche Oostenrijksche staten thans geene krijgstoerustingen meer waarneemt.

— Een legerberigt van de Egyptische armee in Syrie, hetwelk te Livorno uit Alexandria is ontvangen, bevestigt de verovering van Hama, door *Ibrahim*-pacha. Den 10den Julij is hij er met zijne troepen binnengetogen. De Turken, door het gevecht te Homs in verwarring gebragt, schijnen Hama weinig of niet verdedigd te hebben. De Egyptenaren hebben daar gevonden vijf stukken geschut, legertenten, krijgs- en mondbehoeften. Bij het afzenden van dit legerberigt, was *Hussein*-pacha met de Turksche hoofdarmee nog in en bij Antiochie. De Egyptische troepen zouden den 11den Julij naar Aleppo trekken, hetwelk, volgens geruchten, ook door hen zou ingenomen zijn.

KARLSRUHE, den 14den September.

Z. K. H. de Groot-hertog van Baden heeft het volgende besluit genomen. « *Leopold*, bij de gratie Gods, enz. De verderfelijke strekking, welke de universiteit *Freijburg* sedert langen tijd in een staatkundig en zedelijk opzigt grootendeels genomen heeft, en de daaruit voortgevloeide, niet minder verderfelijke, invloed op de wetenschappelijke vorming der studenten zelf, hebben ons dikwijls en met veel bekommering vervuld; Wij hebben het, hoezeer te vergeefs, aan geene vermaningen laten ontbreken; zelfs de bedreiging, dat bij de minste verdere onrustige beweging de universiteit zou gesloten worden, heeft zoo weinig gebaat, dat den 29sten Aug. weder een voorval heeft plaats gevonden, hetwelk een nieuw bewijs van verachting der wetten, gelijk mede van ganschelijk gebrek aan gevoel voor welvoegelijkheid oplevert. Door deze beklagenswaardige voorvallen zijn, Wij tot de overtuiging gebragt, dat het kwaad dieper ligt, dan dat het door gewone middelen zou kunnen verholpen worden, maar dat een buitengewone en afdoende maatregel daartegen vereischt wordt. In het belang des ganschen lands, alsmede der ouders in het bijzonder, welke hunne zoons aan deze hoogeschool toevertrouwen; ten behoeve der ingezetenen van de stad Freijburg, wier rust zoo dikwijls door de uitgelatenheid der studenten is gestoord geworden; vooral echter om, in plaats van de tegenwoordige ijdele en ligtvaardige staatkundige bemoeijingen, de grondige studie te herstellen, de wetenschap weder in dezelver hooge en ernstige waardigheid te plaatsen, door dezelve de zeden van hare leerlingen te veredelen, en die voor het leven waarlijk nuttig te maken: hebben wij besloten en verordenen als volgt: 1°. Er zal eene doelmatige reorganisatie der universiteit Freijburg, waardoor de tegenwoordige gebreken weggenomen worden, plaats hebben, zoo wel in een ob- als subjectief opzigt; en ons ministerie van binnenlandsche zaken wordt met de voorstellen te dien einde en met het ontwerp eener nieuwe inrigting belast. 2°. Tot de bekendmaking van deze laatste wordt de universiteit gesloten. 3°. De gezamenlijke studenten, die hunne bestendige woonplaats niet te Freijburg hebben, zullen binnen tweemaal vier en twintig uren, te rekenen van het oogenblik, waarop dit ons besluit door openbare aanplakking bekend is gemaakt, zich rustig uit de stad verwijderen en naar hunne haardsteden vervoegen. Overigens voeden Wij de vaste hoop, dat de vele hoogst achtenswaardige bij de wetenschappen verdienstelijke leeraars, die alleen voor hun beroep met trouw en naauwgezetheid leefden, en die Wij wel weten te onderscheiden van hen, die eene tegengestelde baan betreden hebben, de noodzakelijkheid van dezen Onzen algemeenen maatregel erkennen, en zich onder de hoede eener nieuwe verbeterde inrigting met vernieuwden ijver aan het onderwijs zullen toewijden. Ons ministerie van binnenlandsche zaken heeft voor de uitvoering van dit besluit te zorgen. Gegeven te Karlsruhe, in ons groothertogelijke staats-ministerie, den 6den September 1832. Geteekend *Leopold*. *Winter*.

LONDEN, den 14den September.

Naar men uit Edinburg, onder dagteekening van den 11den dezer, meldt, bestaat er geene andere reden voor het vertrek van den gewezen Koning *Karel X* van het kasteel te Holyrood, dan de zwakke en kwijnende gezondheid van de hertogin *van Angoulême*, die niet langer het veranderlijke klimaat van Schotland schijnt te kunnen verdragen. *Karel X* moet intusschen eenen eigenhandigen en zeer vriendelijken brief van *Willem IV*, Koning van Groot-Brittannien, ontvangen hebben, in welken aan den eerstgenoemden het aanbod gedaan, en door dezen aangenomen is, om zich met een gouvernementsschip naar Hamburg te laten overbrengen. Den 11den of 12den werd zoodanig een schip, ter inneming van den ex-koning en van het grootste gedeelte van deszelfs gevolg, te Leith verwacht. — Reeds in den loop van Zaturdag ll. is de hertogin *van Angoulême* in Londen aangekomen.

— Ingekomen brieven uit Lissabon, loopende tot den 5den dezer, melden, dat de toestand van zaken daar nog dezelfde is. Admiraal *Sartorius* bevond zich steeds met een gedeelte zijner zeemagt op de hoogte van de rivier den Taag, terwijl het gezamenlijke smaldeel van don *Miguel*, tot dus verre uit zeven schepen bestaande, gezegde rivier andermaal tot aan de Cascaes-baai afgezakt is, zoo dat men dacht, dat hetzelve den Taag weldra ten tweede maal verlaten en het alsdan allerwaarschijnlijkst [illegible] moet intusschen, op last van den Engelschen admiraal *Parker*, de voornoemde rivier, ter verkrijging van schadevergoeding voor beleedigingen, den Britschen ingezetenen in Lissabon aangedaan, opgevaren zijn. Voorts moet ook het gebrek aan geldmiddelen bij don *Miguel* zeer drukkend zijn.

Berigten uit Oporto, tot den 6den dezer, ofschoon ook geene merkelijke verandering in den toestand van don *Pedro's* zaken aldaar mededeelende, bevestigen echter nader, dat de versterkingen dier stad volkomen afgemaakt zijn, alsmede dat de magt van de jonge koningin, ten gevolge van herhaalde aanvoeren van manschappen, paarden en allerlei krijgsvoorraad, steeds aangroeit, en tevens in den besten staat blijft verkeeren. De zamengetrokkene troepen van don *Miguel* in de nabijheid van Oporto, ten getale van 20,000 man, waren, volgens deze zelfde berigten, verre van met hunnen tegenwoordigen toestand tevreden te zijn, en ook geenzins met de behandeling van hunnen nieuwen opperbevelhebber, den generaal *G. Texeira*, in hunnen schik. Inmiddels kruiste een gedeelte van don *Pedro's* vloot, bestaande uit vijf schepen, waarbij zich den volgenden dag nog eene brik stond te voegen, voortdurend voor den mond van de rivier de Douro.

Van den 16den September.

De Fransche minister te Londen heeft zoo vele zwarigheden geopperd, dat de Britsche regering schijnt goedgevonden te hebben, om aan *Karel X* en zijne familie geen lands vaartuig tot den overtogt naar het vaste land toe te staan. Althans de hertogin *van Angoulême* is met een vaartuig voor eigen rekening naar Rotterdam vertrokken.

LUIK, den 17den September.

Koning *Leopold* heeft op het adres der stedelijke regering van Luik laten antwoorden, dat de bedenkingen over de noodzakelijke vrije vaart op de Maas aan de Belgische gevolmagtigden te Londen medegedeeld zijn.

'S GRAVENHAGE, den 17den September.

De Generaal *Chassé* heeft den 13den dezer op zijnen brief van den 10den, (in ons vorig N°. vermeld) van den kommandant van Antwerpen het antwoord ontvangen, waarvan wij de volgende vertaling aan onze lezers mededeelen:

Antwerpen, 12 September 1832.

Mynheer de Generaal!

Sedert de staking der vijandelijkheden hebt gij u bij voortdurend bezig gehouden met het versterken van het kasteel; men heeft zich daar niet bepaald tot het aanleggen van werken van verdediging binnen den omtrek dier plaats, maar er zijn ook buitenwerken aanzienlijk versterkt geworden. Hetzelfde is het geval met de punten, die gij op den linkeroever bezet houdt, en bepaaldelijk met het Vlaamsche Hoofd, alwaar op dit oogenblik gearbeid wordt, en hetwelk men wapent met mortieren, die langs de Schelde uit Holland aangebragt zijn. Langs denzelfden weg zijn op onderscheiden tijden een aanzienlijk aantal andere vuurmonden op het kasteel aangekomen; gij hebt zoodoende den *status quo* op hetzelve veranderd, en gebruik gemaakt van eene bevoegdheid, die nooit in dergelij-

ke omstandigheden is verleend geworden. Ik heb mij niet daartegen verzet, omdat mijne regering tergende woordenwisselingen wilde vermijden. Ik eisch wederkeerig dezelfde handelwijze ten aanzien van de vesting Antwerpen, welke door de citadel, door de forten op den linker oever en door uwe zeemagt niet minder bedreigd wordt, dan het kasteel door de bezetting der vesting. Daar deze vesting bovendien aan de meest bedreigde zijden van haren omtrek geen front heeft, zoo ben ik, als met hare verdediging belast, geregtigd en volstrekt verpligt, om daarin te voorzien. Steunende op dat regt, zal ik nooit wijken voor onregtvaardige bedreigingen, van welken kant ook afkomstig, en zal ik voortgaan met de vervulling der pligten, die mijn post mij voorschrijft; terwijl ik de verantwoordelijkheid, die gij, Mijnheer de Generaal, mij wel zoudt willen opleggen, afwijze en die op u laat nederkomen.»

Hierep laat de Staats-Courant volgen:

Wij achten het overbodig, de stelling te bestrijden, als of er eenige gelijkheid zou bestaan tusschen de versterking van het kasteel en het Vlaamsche hoofd, en de werken, ingerigt om dat kasteel aan te vallen; maar het verdient misschien mededeeling, dat de versterking en de mortieren, welke de Kommandant van Antwerpen thans aan het Vlaamsche Hoofd meent te zien aanbrengen, bestaan in de oprigting van een toestel voor de excercitien van een troep koorddansers, die tot verlustiging der bezetting derwaarts zijn gekomen.

Uit deze briefwisseling tusschen den Generaal *Chassé* en den Antwerpschen Bevelhebber vloeit voort, dat de vijandelijkheden tusschen het kasteel en de stad afhankelijk blijven van het al dan niet voortzetten der werken van aanval van 's vijands zijde. Des Generaals rapporten van den 14den en 15den brengen daaromtrent mede, dat toen nog hoegenaamd geene werkzaamheden bespeurd wierden.

Van den 18den September.

H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses *Frederik* worden morgen in deze residentie verwacht. Het schijnt dat de Prinsessen derzelver zomerverblijven verlaten.

— De hertogin *van Angoulême* en de dochter van de hertogin *van Berry* zijn gisteren met haar gevolg van Londen te Rotterdam aangekomen, hebben aldaar de godsdienstoefening in eene der kerken bijgewoond, zijn vervolgens naar deze residentie vertrokken, alwaar zij aan het hôtel *de Bellevue* zijn afgestapt, vervolgens het museum hebben bezocht, waarna zij zich weder naar Rotterdam hebben begeven, van waar zij heden, naar men verzekert, hare reis naar Duitschland zullen voortzetten. De gewezen Koning *Karel X*, de hertog *van Angoulême* en de hertog *van Bordeaux* zijn voor als nog in Engeland achtergebleven.

— Nopens den loop der staatkundige onderhandelingen blijft nog steeds dezelfde onzekerheid bestaan. In de laatste dagen schijnt alles echter meer oorlogzuchtig toe, hetgeen vooral door de wederkeerige brieven van generaal *Chassé* en *Buzen* veroorzaakt wordt. Er zijn vele koeriers in de residentie aangekomen en afgezonden; bij Z. M. worden drukke kabinetsraden gehouden, en aan het ministerie van buitenlandsche zaken is men zeer werkzaam.

Staat der Ziekte.

	Bijgekomen ziek.	Herst.	Overl.	In behand.
Te 's Gravenhage, den 16—17 Sept.,	1	2	1	9
Te Gorinchem, den 16—17 Sep.,	1	2	1	7
Te Brielle, den 16—17 Sept.,	0	1	1	3
Te Woerden, den 17 Sept.,	0	2	0	2
Te Rotterdam, den 16—17 Sept.,	7	9	8	55
Katwijken, den 11—15 Sept.,	28	24	7	14
Te Amsterdam, den 14—17 Sept.,	48	34	26	180
Te Delft, den 16—17 Sept.,	2	2	0	12
Te Leiden, den 16—17 Sept.,	22	21	5	81
Te Gouda, den 16—17 Sept.,	2	3	1	15
Te Dordrecht, den 16—17 Sept.,	1	1	1	6
Te Schiedam, den 15—17 Sept.,	5	2	2	6
Te Breda, den 18 Sept.,	0	1	1	18

Ook te 's Bosch heeft zich de ziekte geopenbaard: 5 personen zijn er overleden; 4 blijven er in behandeling.

ARNHEM, den 18den September.

Nopens den staat van de kerkelijke dienst in Belgie, verneemt men, dat Ds. *A. Goedkoop* in de maand Augustus in de gevangenis der stad Aalst weder gepreekt heeft, waarna door hem aan de gevangenen nieuwe testamenten als ook een exemplaar van No. 99 en 100 van het traktaat-genootschap is uitgedeeld, die beloofden daarvan elken morgen en avond gemeenschappelijk gebruik te zullen maken. De predikant gaf de hoop te kennen, bij gelegenheid dat hij in de nabijheid te Dendermonde zou prediken, andermaal Aalst te komen bezoeken, ofschoon noch voor Aalst noch voor Dendermonde eenig antwoord van het Belgisch bewind, op het verzoek om indemniteit van reiskosten, is gekomen.

Te Gent zijn in het begin der vorige maand drie verkozene kerkeraadsleden bevestigd, de heeren *Verspijck*, *W. Powels* en *J. Braun*, chimisten, welke plegtigheid plaats had bij de godsdienstoefening in de Fransche taal, omdat de twee laatstgenoemde leden het Hollandsch niet verstonden.

Te Brussel heeft de hofprediker *Bosselet* zijn ontslag ingezonden; hij keert naar Nantes, zijne vorige standplaats, weder. Hij heeft zijne laatste preek niet op het paleis, maar in de Fransche kerk gehouden, omdat op het paleis van vorst *Lèopold* geene protestantsche godsdienstoefening meer plaats zal hebben.

Van den 19den September.

In de gemeente Varik heeft zich de cholera mede geopenbaard.

Te Zutphen is weder een kind, oud vijf jaren aan die ziekte gestorven.

Te Lichtenvoorde zijn van het laatst opgegeven getal cholera-zieken twee overleden en twee hersteld.

— Volgens het *Journal d'Anvers* heeft men op de bedreigingen van den generaal *Chassé* geen acht geslagen, maar de werken tegen de citadel voltooid.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.